

Міністерство освіти і науки України

Центральноукраїнський національний технічний університет

Кафедра економіки, менеджменту та комерційної діяльності

Методичні рекомендації з дисципліни:

«Основи біржової діяльності»

спеціальність 076 "Підприємництво, торгівля та біржова діяльність"
економічний факультет

Кропивницький 2025

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ

Методичні рекомендації з дисципліни «Основи біржової діяльності» для здобувачів вищої освіти спеціальності 076 "Підприємництво, торгівля та біржова діяльність", курс навчання: другий (бакалаврський) / [Укладач: доц. Горпинченко О.В.] М-во освіти і науки України, Центральноукраїн. нац. техн. ун-т. Кропивницький: ЦНТУ, 2025. 25 с.

Рецензенти – кандидат економічних наук, доцент Пітел Н.С.;
кандидат економічних наук, доцент Рябоволик Т.Ф.;

Методичні рекомендації визначають мету, завдання, тематику, організаційні аспекти вивчення дисципліни «Основи біржової діяльності» для здобувачів вищої освіти спеціальності 076 "Підприємництво, торгівля та біржова діяльність"

Укладач:

О.В. Горпинченко – к.е.н., доц. кафедри «Економіка, менеджмент та комерційна діяльність».

Відповідальний за випуск – к.е.н., доц. О.В. Сторожук

Методичні рекомендації схвалено на засіданні кафедри економіки менеджменту та комерційної діяльності

Протокол від “ 31 ” січня 2025 року № 8

©ЦНТУ, 2025 рік
© Горпинченко О.В.
2025 рік

ЗМІСТ

1. Опис навчальної дисципліни	4
2. Мета та завдання навчальної дисципліни	5
3. Програма навчальної дисципліни	6
4. Структура навчальної дисципліни	7
5. Практичні заняття	8
6. Самостійна робота	12
7. Індивідуальні завдання	12
8. Тести для перевірки знань	15
9. Методи навчання	21
10. Критерії та засоби оцінювання	21
11. Рекомендовані джерела інформації	23

1.Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітній рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 4	07 «Управління та адміністрування»	Нормативна	
Загальна кількість годин - 120	Спеціальність: 076 «Підприємництво та торгівля»	Рік підготовки:	
		2-й	2-й
		Семестр	
		4-й	4-й
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 3; самостійної роботи студента – 4,9	Перший (бакалаврський)	Лекції	
		32 год.	4 год.
		Практичні, семінарські	
		16 год.	2 год.
		Лабораторні	
		-	-
		Самостійна робота	
78 год.	114		
Вид контролю: залік			

Мова навчання: українська

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою освоєння курсу є вивчення студентами теоретичних і прикладних підходів до формування у майбутнього фахівця теоретичних основ та практичних навиків з біржової діяльності та ефективного використання біржових операцій в своїй майбутній діяльності.

Завдання вивчення дисципліни:

- формування у студентів знань з організації біржової діяльності;
- набуття практичних навичок з: організації торгівлі на біржі товарами, цінними паперами, валютою; організації взаємовідносин з брокерськими конторами; використання біржової інформації для організації високоефективного виробництва та збуту сільськогосподарської продукції.

Передумови для вивчення дисципліни (структурно-логічна схема підготовки фахівця): Економіка підприємства, Міжнародні економічні відносини

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач вищої освіти повинен отримати:

ІК. Здатність розв'язувати складні спеціалізовані завдання та проблеми у сферах підприємницької та торговельної діяльності, зокрема з управління комерційною діяльністю у сфері виробництва, послуг та торгівлі, або в процесі навчання, що передбачає застосування теорій та методів організації і функціонування підприємницьких, торговельних структур і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

Загальні компетентності

- ЗК1. Здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології.
- ЗК2. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.
- ЗК3. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

Спеціальні компетентності

СК 7. Здатність визначати і виконувати професійні завдання з організації діяльності підприємницьких та торговельних структур.

СК 8. Здатність застосовувати основи обліку та оподаткування в підприємницькій, торговельній діяльності.

СК 9. Здатність до організації зовнішньоекономічної діяльності підприємницьких і торговельних структур.

СК 10. Здатність до бізнес-планування, оцінювання кон'юнктури ринків і результатів діяльності у сфері підприємництва та торгівлі з урахуванням ризиків

Програмні результати навчання

ПРН 4. Використовувати сучасні комп'ютерні і телекомунікаційні технології обміну та розповсюдження професійно спрямованої інформації у сфері підприємництва та торгівлі.

3. Програма навчальної дисципліни

Змістовний модуль № 1. Організація та регулювання біржової діяльності

Тема 1. Сутність біржової діяльності. Еволюція біржової торгівлі та її значення в межах світового господарства

- 1.1. Біржова торгівля як основа біржової діяльності. Еволюція біржової торгівлі.
- 1.2. Поняття бірж. Завдання та функції бірж. Види бірж їх спеціалізація.
- 1.3. Основні світові біржові центри.
- 1.4. Суб'єкти біржової діяльності: біржі, продавці і покупці, посередники, брокерські контори, організації, що саморегулюються, держава. Біржовий товар.
- 1.5. Роль біржової діяльності в світовому господарстві.

Тема 2. Державне регулювання біржової діяльності

- 2.1. Поняття державного регулювання біржової діяльності та його форми.
- 2.2. Порядок утворення та органи управління біржами.
- 2.3. Специфіка регулювання ринку біржі, діяльності учасників

Тема 3. Особливості функціонування товарних бірж

- 3.1. Формування товарних ринків і особливості їх діяльності.
- 3.2. Біржовий товар товарної біржі, його стандартизація і допуск на біржу. Учасники біржової торгівлі.
- 3.3. Біржові угоди та їх класифікація. Послідовність укладання угоди: продавець, брокер, біржа, брокер, покупець.

Змістовний модуль № 2. Біржові ринки та їх аналіз

Тема 4. Ф'ючерсна біржа. Ф'ючерсний контракт і хеджування.

- 4.1. Поняття, історія та причини виникнення ф'ючерсної торгівлі. Цілі та функції ф'ючерсної торгівлі.
- 4.2. Механізм біржової ф'ючерсної торгівлі

Тема 5. Фондова біржа та фондові операції.

- 5.1. Фондова біржа: поняття та класифікація.
- 5.2. Особливості функціонування світових фондових бірж.
- 5.3. Фондові індекси: поняття, характеристика та види.

5.4. Особливості рейтингу фондового ринка

Тема 6. Валютна біржа.

6.1 Сутність і роль валютних бірж.

6.2. Організація валютної біржі.

Тема 7. Аналіз валютного ринку.

7.1. Фундаментальний аналіз.

7.2. Технічний аналіз.

7.3. Аналіз валютного ринку: фігури тренду.

7.4. Аналіз валютного ринку: індикатори ринку.

7.5. Аналіз валютного ринку: японські свічки - графічний аналіз.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	Денна форма						Заочна форма					
	усьо -го	у тому числі					усьо -го	у тому числі				
		л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Змістовний модуль № 1. Організація та регулювання біржової діяльності												
Тема 1. Сутність біржової діяльності. Еволюція біржової торгівлі та її значення в межах світового господарства	16	4	2			10		2				14
Тема 2. Державне регулювання біржової діяльності	16	4	2			10						16
Тема 3. Особливості функціонування товарних бірж	14	4	2			8		1				15
Змістовний модуль № 2. Біржові ринки та їх аналіз												
Тема 4. Ф'ючерсна біржа. Ф'ючерсний контракт і хеджування.	18	5	2			11						16
Тема 5. Фондова біржа та фондові операції.	18	5	2			11						16
Тема 6. Валютна біржа.	18	5	2			11						17
Тема 7. Аналіз валютного ринку.	20	5	4			11		2	1			14
Усього годин	120	32	16	-	-	72		4	2	-	-	114

5. Практичні заняття

Тема 1. Сутність біржової діяльності. Еволюція біржової торгівлі та її значення в межах світового господарства

План семінарського заняття:

1. Біржова торгівля як основа біржової діяльності.
2. Етапи розвитку біржової торгівлі.
3. Поняття біржі, її функції, завдання.
4. Види бірж та їхня спеціалізація.
5. Основні світові біржові центри (NYSE, LME, CME, Euronext).
6. Суб'єкти біржової діяльності та їх роль.
7. Біржовий товар і його класифікація.
8. Значення біржової діяльності у світовому господарстві.

Контрольні запитання:

1. Що таке біржова торгівля?
2. Назвіть основні етапи розвитку біржової торгівлі.
3. Які функції виконує біржа?
4. Які існують види бірж і чим вони відрізняються?
5. Назвіть провідні світові біржові центри.
6. Хто є учасниками біржової діяльності?
7. Що таке біржовий товар?
8. Яку роль біржа відіграє у світовій економіці?
9. Як функціонують брокерські контори на біржі?
10. Яка роль держави у біржовій торгівлі?

Тема 2. Державне регулювання біржової діяльності

План семінарського заняття:

1. Поняття державного регулювання біржової діяльності.
2. Форми державного впливу на біржову сферу.
3. Законодавча база та нормативне регулювання.
4. Порядок утворення бірж та їхні органи управління.
5. Роль Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку.
6. Особливості регулювання діяльності учасників біржі.

Контрольні запитання:

1. Що таке державне регулювання біржової діяльності?
2. Назвіть форми регулювання бірж з боку держави.
3. Які органи здійснюють контроль над біржами в Україні?
4. Що входить до компетенції Нацкомісії з цінних паперів?
5. Як формується структура управління біржею?
6. Які документи регламентують діяльність бірж в Україні?

7. У чому полягає специфіка контролю за учасниками торгів?
8. Яка роль держави у забезпеченні прозорості торгів?
9. Чим державне регулювання відрізняється від саморегулювання?
10. Які санкції може застосовувати держава до біржових суб'єктів?

Тема 3. Особливості функціонування товарних бірж

План семінарського заняття:

1. Формування товарних ринків.
2. Види товарних бірж.
3. Стандартизація біржового товару.
4. Допуск товару на біржу.
5. Учасники торгів на товарній біржі.
6. Класифікація біржових угод.
7. Послідовність укладання біржових угод.

Контрольні запитання:

1. Що таке товарна біржа?
2. Які товари реалізуються на товарних біржах?
3. Як здійснюється допуск товару до торгів?
4. Що таке стандартизація біржового товару?
5. Хто може бути учасником торгів?
6. Які бувають види біржових угод?
7. Що таке реальна, строкова, форвардна угода?
8. Як відбувається послідовність укладання угоди?
9. Які особливості має товарна біржа порівняно з фондовою?
10. Яке значення мають брокери в товарній торгівлі?

Тема 4. Ф'ючерсна біржа. Ф'ючерсний контракт і хеджування

План семінарського заняття:

1. Визначення ф'ючерсної торгівлі.
2. Історія виникнення ф'ючерсних угод.
3. Призначення ф'ючерсних контрактів.
4. Структура ф'ючерсної біржі.
5. Процедура укладення ф'ючерсних контрактів.
6. Хеджування: суть та застосування.

Контрольні запитання:

1. Що таке ф'ючерсний контракт?
2. Які функції виконує ф'ючерсна біржа?
3. У чому полягає мета хеджування?
4. Коли виникла ф'ючерсна торгівля?

5. Які існують види ф'ючерсних контрактів?
6. Що таке маржинальні вимоги?
7. Які суб'єкти здійснюють ф'ючерсні операції?
8. Яку роль відіграє кліринг у ф'ючерсній біржі?
9. Як захищаються учасники ф'ючерсних угод?
10. Від чого залежить ціна ф'ючерсу?

Тема 5. Фондова біржа та фондові операції

План семінарського заняття:

1. Поняття фондової біржі.
2. Види фондових бірж.
3. Особливості функціонування провідних світових бірж.
4. Фондові індекси: зміст і значення.
5. Рейтинг фондових ринків.
6. Роль акцій, облігацій на фондовому ринку.

Контрольні запитання:

1. Що таке фондова біржа?
2. Які існують типи фондових бірж?
3. Назвіть провідні фондові біржі світу.
4. Що таке фондовий індекс?
5. Як формуються індекси S&P 500, Dow Jones?
6. Які види цінних паперів обертаються на біржі?
7. Що таке лістинг?
8. Як визначається рейтинг біржі?
9. У чому різниця між первинним і вторинним ринком?
10. Які особливості фондових бірж України?

Тема 6. Валютна біржа

План семінарського заняття:

1. Сутність валютної біржі.
2. Організаційна структура валютної біржі.
3. Валютні операції: види та принципи.
4. Регулювання валютного ринку.
5. Механізми фіксації валютного курсу.

Контрольні запитання:

1. Що таке валютна біржа?
2. Які функції виконує валютна біржа?
3. Як організовано торги валютою?
4. Які види валютних операцій існують?

5. Яка роль центрального банку?
6. Що таке фіксинг курсу?
7. Як визначається обмінний курс на біржі?
8. Яка різниця між спот і форвард операціями?
9. Що таке валютна інтервенція?
10. Які валютні біржі функціонують у світі?

Тема 7. Аналіз валютного ринку

План семінарського заняття:

1. Фундаментальний аналіз ринку.
2. Технічний аналіз валютного ринку.
3. Трендові фігури у графічному аналізі.
4. Індикатори технічного аналізу.
5. Графіки японських свічок: основи.

Контрольні запитання:

1. У чому суть фундаментального аналізу?
2. Які фактори впливають на валютний курс?
3. Що вивчає технічний аналіз?
4. Які фігури тренду ви знаєте?
5. Назвіть основні індикатори ринку.
6. Що таке RSI і MACD?
7. Які особливості японських свічок?
8. Що таке рівень підтримки і опору?
9. Як використовуються графіки в прогнозуванні?
10. У чому полягає різниця між технічним і фундаментальним аналізом?

6. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		Денна форма	Заочна форма
1.	Тема 1. Сутність біржової діяльності. Еволюція біржової торгівлі та її значення в межах світового господарства	10	14
2.	Тема 2. Державне регулювання біржової діяльності	10	16
3.	Тема 3. Особливості функціонування товарних бірж	8	15
4.	Тема 4. Ф'ючерсна біржа. Ф'ючерсний контракт і хеджування	11	16
5.	Тема 5. Фондова біржа та фондові операції	11	16
6.	Тема 6. Валютна біржа	11	17
7.	Тема 7. Аналіз валютного ринку	11	14
	Усього	72	114

7. Індивідуальні завдання

При вивченні дисципліни «Основи біржової діяльності» здобувачам ВО запропоновано виконувати наступні індивідуальні завдання:

- реферат;
- створення презентацій на задану тему
- розв'язування ситуативних завдань та кейсів різного рівня;
- участь у науково-практичних конференціях, або публікація наукових статей.

Реферат – коротке повідомлення в письмовій формі або у формі публічного змісту книги, наукової статті, результатів наукового дослідження; доповідь на наукову тему, що висвітлює її на основі огляду літератури чи інтернет джерел, включає основні відомості та висновки, а також відповідний висновок на основі отриманих результатів. Орієнтовний обсяг реферату має становити до 10 сторінок друкованого тексту.

Підготовка презентації здійснюється на одну з запропонованих тем, обсягом 10-15 слайдів. При підготовці презентації необхідно використовувати різнотипні анімаційні переходи між слайдами; малюнки, діаграми, одна таблиці та об'єкти SmartArt; за можливості – gif-анімацію.

Здобувачі, які бажають взяти участь у науковій роботі, можуть підготувати *матеріали для участі у науково-практичних студентських конференціях*. Для самостійної роботи пропонується написання тез доповіді або наукової статті для

здобувачів, які зацікавлені у поглибленому вивченні дисципліни. Перед написанням тез доповідей або наукової статті здобувач повинен узгодити тему з викладачем.

1. Історія становлення біржової торгівлі в Україні та світі
2. Основні функції сучасної біржі
3. Організаційна структура товарної біржі
4. Принципи діяльності фондової біржі
5. Особливості біржових котирувань і механізмів формування цін
6. Регулювання біржової діяльності в Україні
7. Законодавча база біржової торгівлі
8. Порівняльний аналіз товарних і фондових бірж
9. Роль Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку
10. Система клірингу на біржах
11. Страхування біржових ризиків
12. Ф'ючерсні контракти: зміст, призначення, особливості укладання
13. Форвардні контракти та їх відмінність від ф'ючерсів
14. Біржові брокери: функції, права та обов'язки
15. Дилери та маркетмейкери на фондовому ринку
16. Механізм укладання біржових угод
17. Порядок організації торгів на біржі
18. Біржова спекуляція: сутність, види, ризики
19. Механізм біржового арбітражу
20. Біржова інформація як інструмент прийняття рішень
21. Біржова інфраструктура: учасники та інститути
22. Міжнародні товарні біржі: огляд і порівняння
23. Нью-Йоркська фондова біржа (NYSE): історія та сучасність
24. Чиказька товарна біржа: роль у торгівлі деривативами
25. Основи біржового технічного аналізу
26. Основи біржового фундаментального аналізу
27. Роль комп'ютерних технологій в організації біржової торгівлі
28. Електронна біржова торгівля: переваги та недоліки
29. Участь банків у біржовій діяльності
30. Біржова діяльність у сільськогосподарському секторі
31. Психологія поведінки учасників біржового ринку
32. Механізми маніпулювання цінами на біржі
33. Валютна біржа: механізм функціонування
34. Світові валютні біржі: Лондон, Токіо, Франкфурт
35. Біржова діяльність під час кризових періодів
36. Застосування штучного інтелекту в біржовому прогнозуванні

37. Біржовий індекс: значення та методи розрахунку
38. Індекс Dow Jones та його вплив на ринки
39. Роль фондової біржі у залученні інвестицій
40. IPO: механізм та значення для біржової системи
41. Оцінка біржової привабливості підприємства
42. Державне регулювання бірж у країнах ЄС
43. Порівняльна характеристика фондових бірж США та України
44. Сучасні виклики безпеки в біржовій діяльності
45. Сутність та функції біржової торгівлі цінними паперами
46. Організація торгів на Українській енергетичній біржі
47. Перспективи розвитку біржової діяльності в умовах цифрової економіки
48. Роль бірж у формуванні ринкових цін на сировинні товари
49. Біржовий контроль і дотримання етичних норм
50. Прогнозування тенденцій на біржі: інструменти та обмеження

Структура реферативної роботи:

Вступ

Зміст

Основна частина (має містити 2-4 пункти плану (простого або складного)

Висновки

Список використаної літератури

Титул є першою сторінкою роботи і оформлюється відповідно до вимог стандарту та вимог оформлення.

Зміст роботи визначається її темою і відображається в плані.

У вступі роботи зазначаються: проблема, що потребує вирішення, обґрунтовується актуальність обраної теми, її практичне значення.

Основна частина – це виклад матеріалу за темою дослідження.

У висновках роботи підбиваються підсумки проведеного дослідження. (Висновки не мають дублюватися з основним текстом, а лише відображати думку дослідження).

До списку використаних джерел слід включати джерела, на які у тексті є посилання, а також ті, які використано при викладі конкретних наукових

положень. Список складається із законодавчих актів, нормативних матеріалів, вітчизняної та зарубіжної наукової, спеціальної літератури, фахових видань, інформаційних ресурсів Інтернету.

Рекомендований обсяг роботи – 10+-10% сторінок.

Вимоги до оформлення основного тексту та використаних джерел. Оформлення роботи має відповідати загальним вимогам до наукових робіт згідно з державним стандартом ДСТУ 3008-95 «Документація. Звіти у сфері науки та техніки. Структура і правила оформлення».

Текст роботи набирають на комп'ютері через 1,5 міжрядкові інтервали (29-30 рядків на сторінці), друкують за допомогою принтера на одному боці аркуша білого паперу формату А4 (210x297 мм); шрифт текстового редактора – Word Times New Roman, розмір 14 мм. Поля: зліва – 30 мм, справа – не менше 10-15 мм, зверху і знизу – 20 мм. Шрифт друку повинен бути чітким, щільність тексту – однаковою.

Оформлення посилань на інформаційні джерела. Під час роботи з різними джерелами науковий етикет вимагає точно відтворювати цитований текст, оскільки найменше скорочення може спотворити зміст, викладений автором. Посилання в тексті на джерела наводять у квадратних дужках із зазначенням джерела та сторінки. Перша цифра у квадратних дужках відповідає номеру джерела у списку використаних джерел, друга – номеру сторінки (наприклад, [32, с. 85]).

Наприкінці роботи наводиться список використаних джерел. До цього списку включаються публікації вітчизняних і зарубіжних авторів, на які є посилання в роботі. Всі джерела вказуються мовою видання

Готова індивідуальна реферативна робота здається в **паперовому варіанті**.

8. Тести для перевірки знань

1. Що є головною функцією біржі?

- А) Страхування ризиків
- Б) Регулювання валютного курсу
- В) Формування ринкових цін
- Г) Зберігання товарів

- Г) Надання кредитів
2. Який учасник біржової торгівлі діє від імені клієнта?
- А) Маркетмейкер
Б) Дилер
В) Брокер
Г) Інвестор
- Г) Клірингова палата
3. Що таке ф'ючерсний контракт?
- А) Контракт з миттєвим виконанням
Б) Контракт з відкладеною поставкою
В) Купівля товару через інтернет
Г) Угода на міжбанківському ринку
- Г) Страховий договір
4. Який орган в Україні здійснює державне регулювання фондового ринку?
- А) Міністерство фінансів
Б) Національний банк
В) Національна комісія з цінних паперів
Г) Антимонопольний комітет
- Г) Державна податкова служба
5. Що є результатом клірингу?
- А) Зростання попиту
Б) Падіння цін
В) Визначення чистих зобов'язань
Г) Зміна валютного курсу
- Г) Прийняття закону
6. Який тип біржі спеціалізується на валютних операціях?
- А) Фондова біржа
Б) Товарна біржа
В) Валютна біржа
Г) Аукціон
- Г) Електронна платформа
7. Яка функція виконується кліринговою палатою?
- А) Організація торгів
Б) Зберігання активів
В) Реклама біржі
Г) Гарантія виконання угод
- Г) Надання інформації
8. Що є індикатором динаміки ринку цінних паперів?
- А) Баланс підприємства
Б) Біржовий індекс
В) Середня зарплата
Г) Облікова ставка
- Г) Курс нафти
9. Що з наведеного є похідним фінансовим інструментом?
- А) Акція

- Б) Облігація
- В) Ф'ючерс
- Г) Сертифікат
- Г) Готівка

10. Яка з бірж є найбільшою у світі за капіталізацією?

- А) Лондонська біржа
- Б) Токійська біржа
- В) Нью-Йоркська фондова біржа
- Г) Франкфуртська біржа
- Г) Гонконгська біржа

11. Який із термінів означає покупку і продаж активів в один день?

- А) Хеджування
- Б) Лізинг
- В) Арбітраж
- Г) Скальпінг
- Г) Інвестування

12. Що таке “лот” у біржовій діяльності?

- А) Кредитний ліміт
- Б) Мінімальний пакет товару для угоди
- В) Валютна пара
- Г) Курс акції
- Г) Рівень ризику

13. Яка біржа спеціалізується на аграрній продукції?

- А) NYSE
- Б) CME
- В) LME
- Г) ICE
- Г) Euronext

14. Хто укладає угоди від свого імені та за власний рахунок?

- А) Брокер
- Б) Дилер
- В) Агент
- Г) Аналітик
- Г) Трейдер

15. Що означає термін “ІРО”?

- А) Виплата дивідендів
- Б) Вихід компанії на біржу
- В) Розміщення облігацій
- Г) Погашення боргу
- Г) Купівля активів

16. Який документ регламентує діяльність українських бірж?

- А) Конституція
- Б) Податковий кодекс
- В) Закон “Про цінні папери та фондовий ринок”
- Г) Бюджетний кодекс

Г) Постанова КМУ

17. Що з наведеного є товарною біржею?

А) Euronext

Б) NYSE

В) CME

Г) NASDAQ

Г) ICE

18. Яка з бірж найбільше торгує металами?

А) LME

Б) CME

В) NYSE

Г) Euronext

Г) BSE

19. Що з наведеного найчастіше є об'єктом ф'ючерсної угоди?

А) Акції

Б) Готівка

В) Золото

Г) Продукти харчування

Г) Криптовалюта

20. Який тип ризику найбільше характерний для біржової торгівлі?

А) Політичний

Б) Юридичний

В) Ринковий

Г) Соціальний

Г) Екологічний

21. Що таке хеджування?

А) Захист від цінних коливань

Б) Вид біржової спекуляції

В) Метод аналізу

Г) Оцінка інвестицій

Г) Розрахунок прибутку

22. Що таке коротка позиція на біржі?

А) Купівля з розрахунком на зростання

Б) Продаж активу, якого немає

В) Інвестування в стартап

Г) Купівля валюти

Г) Закриття рахунку

23. Який тип контракту укладається на постачання в майбутньому?

А) Спот-контракт

Б) Опціон

В) Ф'ючерс

Г) Купівля частки

Г) Гарантійна угода

24. Що таке «біржовий стакан»?

А) Список угод за день

- Б) Інтерфейс цінових заявок
 - В) Фінансовий документ
 - Г) Рівень прибутковості
 - Г) Графік коливання курсу
25. Що таке інсайдерська інформація?
- А) Офіційне повідомлення компанії
 - Б) Відомості для аналітиків
 - В) Конфіденційна інформація про компанію
 - Г) Експертні оцінки
 - Г) Біржовий прогноз
26. Хто не є прямим учасником біржової торгівлі?
- А) Брокер
 - Б) Дилер
 - В) Агент з митного оформлення
 - Г) Трейдер
 - Г) Маркетмейкер
27. Що з наведеного не є функцією біржі?
- А) Створення ліквідного ринку
 - Б) Організація торгів
 - В) Надання банківських послуг
 - Г) Забезпечення прозорості цін
 - Г) Регулювання доступу до торгів
28. Що означає термін «біржовий актив»?
- А) Будівля біржі
 - Б) Кошти інвестора
 - В) Об'єкт торгів на біржі
 - Г) Реклама біржі
 - Г) Обороти підприємства
29. Що характеризує відкриту біржову торгівлю?
- А) Таємні угоди
 - Б) Закрита участь
 - В) Доступність інформації про угоди
 - Г) Обмеження для приватних осіб
 - Г) Прямі продажі з рук
30. Що таке біржовий курс?
- А) Ставка податку
 - Б) Державний норматив
 - В) Поточна ринкова ціна активу
 - Г) Середній курс банку
 - Г) Плата за навчання
31. Що означає термін «ліквідність активу»?
- А) Вартість його придбання
 - Б) Здатність швидко продати без втрати вартості
 - В) Кількість випущених акцій
 - Г) Популярність серед інвесторів

Г) Його державне регулювання

32. Який із фінансових інструментів є похідним?

А) Кредит

Б) Акція

В) Опціон

Г) Депозит

Г) Звітність

33. Що з наведеного є прикладом позабіржового ринку?

А) NYSE

Б) NASDAQ

В) FOREX

Г) CME

Г) LME

34. Що з наведеного є основною характеристикою ф'ючерсного контракту?

А) Анонімність

Б) Валютна прив'язка

В) Фіксована дата виконання

Г) Безстроковість

Г) Безготівковий розрахунок

35. Яка з наведених операцій відноситься до спекулятивних?

А) Купівля з метою довгострокового володіння

Б) Купівля для перепродажу в короткий термін

В) Купівля для дивідендів

Г) Купівля на іноземному ринку

Г) Купівля для погашення боргу

36. Що таке «відкрита позиція»?

А) Завершена угода

Б) Позиція, яка ще не закрита угодою

В) Кредитна заборгованість

Г) Біржовий ліміт

Г) Внутрішня інформація

37. Яка біржа є провідною у торгівлі енергоносіями?

А) NYSE

Б) ICE

В) NASDAQ

Г) LME

Г) CME

38. Яке поняття характеризує «високу змінність цін» на біржі?

А) Стабільність

Б) Волатильність

В) Надійність

Г) Гарантованість

Г) Ризикованість

39. Який з учасників має право відкривати рахунки клієнтам?

А) Маркетолог

- Б) Брокер
- В) Регулятор
- Г) Аудитор
- Г) Контролер

40. Яка біржа спеціалізується на ф'ючерсах на агропродукцію?

- А) NASDAQ
- Б) CME
- В) LSE
- Г) BSE
- Г) RTS

9. Методи навчання

Під час викладання навчальної дисципліни «**Основи біржової діяльності**» застосовуються наступні методи:

- словесні (лекції, бесіди);
- наочні, під час лекцій (інформаційних, аналітичних, проблемних) та практичних занять, в тому числі з використанням мультимедійного забезпечення та інших ТЗН;
- практичні, під час виконання практичних робіт, задач, вправ;
- інтерактивні методи навчання під час проведення опитування, аналізу практичних ситуацій, дискусії, мозкового штурму, ділових ігор, розгляду кейс-стаді;
- інноваційні, зокрема проєктно-дослідницький метод; інтегровані методи; заняття із використанням ІКТ. Застосовуються наступні інформаційно-комунікаційні технології та діджитал-інструменти: цифрові інструменти Google, програмне забезпечення для проведення опитувань Kahoot, програмні продукти від Microsoft, хмарний графічний сервіс Canva;
- методи дистанційного навчання за допомогою платформ: Moodle, Zoom.

10. Критерії та засоби оцінювання

Види контролю: поточний, підсумковий.

Методи контролю: поточне оцінювання здійснюється у формі тестування в Moodle, презентації індивідуальних робіт, усного опитування

Семестровий підсумковий контроль проводиться у формі заліку.

Протягом семестру здобувач вищої освіти може отримати максимум 100 балів, у тому числі: перший рубіжний контроль – 50 балів, другий рубіжний контроль – 50 балів.

По поточному контролю здобувач може набрати бали за активність на лекційних та практичних заняттях, виявлення рівня підготовки здобувачів із зазначеної теми під час опитування, тестування, презентації індивідуальних завдань, вирішення практичних задач та кейсів.

Розподіл балів для поточного оцінювання за видами робіт

Види робіт	Розподіл балів у %	Загальна кількість балів	Розподіл за рубіжними контролями	
			I	II
Поточне опитування за темою	30%	38	18	20
Презентація індивідуального реферативного завдання	40%	44	24	20
Проходження тестів в Moodle	30%	18	8	10
Разом	100 %	100 балів	50 балів	50 балів

Критерії оцінки заліку:

- «зараховано» – здобувач вищої освіти має стійкі знання про основні поняття дисципліни, може сформулювати взаємозв'язки між поняттями.

- «не зараховано» – здобувач вищої освіти має значні пропуски в знаннях, не може сформулювати взаємозв'язку між поняттями, що вивчаються в курсі, не має уявлення про більшість основних понять дисципліни, що вивчається. При виставленні загальної оцінки за залік враховуються результати навчальної роботи здобувача протягом семестру.

Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ЄКТС	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90-100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
1-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

11.Рекомендовані джерела інформації:

Основні:

1. Балджи М. Д. Економіка та організація торгівлі: навчальний посібник. / М. Д. Балджи, В. О. Однолько. – Київ : ФОРМ Гуляєва В.М., 2021. – 344 с.
2. Біржова діяльність: навчальний посібник. / Хрущ Н. А., Іжевський П.Г., Безвух С.В. – Київ, 2019 : Видавничий дім «Кондор», 348 с.
3. Бозуленко О. Я. Організація торгівлі : навчальний посібник. Чернівці : ЧТЕІ КНТЕУ, 2021. – 240 с.
4. Ільчук М.М., Яворська В.О., Радько В.І. Організаційні засади здійснення біржових операцій на біржовому ринку. Інфраструктура ринку. 2021. №52. URL: http://www.market-infr.od.ua/journals/2021/52_2021/6.pdf/.
5. Краус К.М. Електронна комерція та Інтернет-торгівля: навчально-методичний посібник. / К. М. Краус, Н. М. Краус, О. В. Манжура. – Київ: Аграр Медіа Груп, 2021. – 454 с.
6. Коваленко Ю. М. Економіка фінансового сектору : навчальний посібник / Ю. М. Коваленко. Ірпінь : Університет ДФС України, 2020. 402с.
7. Підприємництво, торгівля та біржова діяльність [Текст] : підручник / за заг. ред. д.е.н., проф. І. М. Сотник, д.е.н., проф. Л. М. Таранюка. – Суми : ВТД «Університетська книга», 2018. – 572 с.
8. Плетос С. В. Підприємницька діяльність: конспект лекцій. Одеса: ОДЕКУ, 2021. – 121 с.
9. Приходько Д. О. Основи біржової діяльності : підручник / Д. О. Приходько. – Харків : ФОРМ Бровін О.В., 2021. – 280 с.
10. Розвиток біржового ринку в умовах глобалізації/ М.О.Солодкий, В.О.Яворська, А.С. Кравченко. Київ: ЦП Компринт, 2016. 356с.
11. Семенова Д.О. Аналіз сучасного стану та тенденції розвитку світового біржового ринку. Економіка і управління. 2021. № 4(92). С.59-67
12. Солодкий М.О. Біржова торгівля на товарних ринках: навчальний посібник / М.О. Солодкий, м.М. Ільчук. –К.: Редакційно – видавничий відділ НУБіП України, 2023. – 588 с.
13. Солодкий М.О., Яворська В.О. Міжнародні біржові ринки: навч. посібник для студентів вищих навчальних закладів / за ред. М.О. Солодкого Київ: Компринт, 2019. 520 с.
14. Сохацька О.М. Сучасні тенденції розвитку світових ф'ючерсних ринків: уроки для України. Журнал європейської економіки. 2018. Вип. 2, Т. 1. С. 185–211.
15. Фінансовий ринок : підручник : у 2-х т. Т1. / Коваленко Ю. М., Ковернінська Ю. В., Онишко С. В., Кужелев М. О. та ін. ; кер. авт. кол. і наук. ред. Ю. М. Коваленко. Ірпінь : Університет ДФС України, 2018. 442с
16. Яворська В.О. Аналіз торгівлі деривативними контрактами на міжнародних біржах. Інфраструктура ринку. 2022. № 68. URL: <http://www.market-infr.od.ua/uk/68-2022>.
17. John Hull. Options, Futures and Other Derivative Securities. 9-edition New Jersey, University of Toronto, Prentice Hall, Englewood Cliffs, 2019. 852p.
18. Oksana Krupa, Volodymyr Krupa, Iryna Dydiv, Olha Horpynchenko, Snizhana Kovalenko. Economic Consequences of the Impact of War on Labor Resources and

Tourism in Terms of Ensuring Economic Security. IJCSNS International Journal of Computer Science and Network Security, VOL.22 No.7, July 2022 P.117-122
http://ijcsns.org/07_book/202207/20220715.pdf

19. Emiliya Ohar, Olena Karpil, Nataliia Mykhailyk, Olha Horpynchenko, Andriy Lynda (2022) The Use of Digital Marketing Tools for the Transformation of Brand Communications in the Modern Conditions of the Advertising Business. IJCSNS International Journal of Computer Science and Network Security. Vol. 22 No. 11 pp. 733-738. http://paper.ijcsns.org/07_book/202211/202211102.pdf

20. Semenova D., Myroshnychenko G. Analytical review of the stock market of Ukraine. Економіка та суспільство. 2022. No 42. URL: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/1655>

Додаткова

1. Денисенко М.П., Панченко В.А., Шапоренко О.І., Федорак В.І. Управління зовнішньоекономічною діяльністю підприємства : навч. посіб. Київ : Кондор, 2020. 384 с

2. Міжнародний фондовий ринок: навч. посіб.-практикум / [О.Є.Кузьмін та ін.]. Львів: Вид-во Львів. політехніки, 2015. 334 с.

3. Сотник І.М., Таранюк Л.М. Підприємництво, торгівля та біржова діяльність : підручник. Суми : Університетська книга, 2019. 572 с.

4. Яворська В.О. Механізм хеджування на біржовому товарному ринку. Приазовський економічний вісник. 2019. Випуск № 3(14)URL: <http://www.rev.kpu.zp.ua/vypusk-3-14>.

5. Яворська В.О., Солодкий М.О. Біржовий ринок в умовах глобалізації: стан та перспективи розвитку. Інфраструктура ринку. 2019. Випуск № 31. URL: <http://www.market-infr.od.ua/31-2019>.

6. Яворська В.О., Грінченко В., Листопад В. Розвиток міжнародних біржових ринків. Східна Європа. Економіка, бізнес та управління. Випуск № 6(23). URL: <http://www.easterneurope-ebm.in.ua/index.php/2019>.

7. Фондовий ринок в Україні / Дегтярьова Н.В., Леонов Д.А., Січевлюк В.А. та ін. Київ.: УІРФР, 2015. 600 с.

Інформаційні ресурси

1. Аграрна біржа - agrex.gov.ua

2. Асоціація «Біржові та електронні майданчики» - aeaer.com.ua

3. Асоціація «Українські фондові торговці» - aust.com.ua

4. Блог компанії RockInvest. Навчання інвестуванню на фондових біржах США - <http://rockinvest.com.ua/blog>.

5. Київська міжнародна фондова біржа - kise.com.ua

6. Моніторинг біржового ринку (журнал) - memjournal.agrex.gov.ua.

7. Національний депозитарій України - csd.ua.

8. Національна комісія з цінних паперів та фондового ринку - nssmc.gov.ua

9. Національна комісія, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг - dfp.gov.ua

10. Придніпровська фондова біржа - pse.com.ua
11. Розрахунковий центр з обслуговування договорів на фінансових ринках - ausd.com.ua
12. Східно-Європейська фондова біржа - eese.com.ua
13. Українська асоціація інвестиційного бізнесу - uaib.com.ua
14. Українська біржа - ux.ua
15. Українська міжбанківська валютна біржа - uice.com.ua.
16. Українська міжнародна фондова біржа - uise.com.ua
17. Українська фондова біржа - ukrse.com.ua
18. Фондова біржа «ІННЕКС» - innex-group.com
19. Фондова біржа «Перспектива» - fbr.com.ua
20. Фондова біржа ПФТС - pfts.com.